

Interesanta atgriešanās laikā... Vela Makdermida, kā jau allaž, ir neiecietīga pret to, ka varas iestādes vairāk atbalsta pārtikušos, baltos un vīrieškārtas individuus, un, protams, arī heteroseksuāļus... "1979" ir vienlīdz spriedzes romāns un sievietes izaugsmes stāsts.

Washington Post

Jauna grāmata no skotu kriminālžanra karalienes! Šis romāns ir arī kā izklaidējošas un sirsnīgas atvadas septiņdesmitajiem un rada tik autentisku tālaika vidi, ka varētu būt ticis rakstīts arī uz antīkas rakstāmmašīnas.

Air Mail

Iespaidīgs un spilgts laikraksta redakcijas atainojums pirms 45 gadiem... Makdermidai piemīt neapšaubāms kriminālromānu rakstītājas talants. Tomēr visvairāk jāuzteic, cik prasmīgi uzburta 1979. gada pasaule vēl pirms interneta un aukstā kara beigām. Un arī atgādinājums par to, cik liela nozīme laikrakstiem bija tolaik... Izbaudiet!

The Spectator

Katrs jauns Velas Makdermidas romāns ir svinību iemesls. Romāna "1979" sižets piesaista, laika un vides atainojums ir izcils, un Alija ir vēl viens Makdermidas radīts tēls, kura gaitām gribētos sekot arī turpmākajos darbos!

Guardian

Val McDermid

1979

Vela Makdermida

1979

No angļu valodas tulkojusi

Ligita Lanceniece

821.111-31
Ma 460

Val McDermid
1979

Copyright © Val McDermid, 2021
Vākam izmantots attēls © stock.adobe.com /Leigh Prather

Arņa Kilbloka vāka dizains

Vēla Makdermida
1979

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projektu vadītāja *Una Orinska*
Redaktore *Elīna Vēja*
Korektores *Evija Stikute, Andžela Berķe*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.
Red. nr. T-817.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Ligita Lanceniece, 2024
© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2024
ISBN 978-9934-32-408-6

Visiem draugiem, kuri bija man līdzās lokdauna laikā.

Un īpaši Džo; parafrāzējot Robertu Bērsu,
*“we twa hae paiddled in the sea and pu’d the ramsons fine;
we’ll tak a richt guidwillie waught for auld lang syne”*
(mēs abi esam bradājuši pa jūru un lasījuši mežlokus
un tagad dziļā labvēlibā varam atcerēties vecos laikus).

Labākie peļū un cilvēku nodomi
Bieži piedzīvo krahu.

“PELEI”,
ROBERTS BĒRNSS

Prologs

Lielas sniegpārslas gluži kā auksti, slapji skūpsti lipa pie viņa vaigiem un krājās uz skropstām. Pēdējoreiz šādu ziemu viņš bija piedzīvojis maza puikas gados, un toreiz tā viņam saistījās ar lielu jautrību – vizināšanos ar ragaviņām no kalna, pikošanos pagalmā, slidināšanos pa aizsalušo parka dīķi. Tagad viņš ziemu uztvēra kā skabargu pēcpusē. Braukšana ar mašīnu pa šķīdoni vai melno ledu bija īsts murgs. Pārvietošanās kājām šķīta vēl briesmīgāka. Viņš jau bija sabeidzis savus mīļākos apavus un, novelkot zeķes, ikreiz secināja, ka kāju pirksti atgādina sārtas, krunkainas rozīnes.

Bet šādam laikam bija arī savas priekšrocības. Neviens nekad nevarēs zināt, ka viņš šeit ir bijis. Pēdu nospiedumi izzuda jau stundas laikā. Uz ielas viņš atradās viens pats. Visi aizkari bija cieši aizvilkti – lai tumsa paliek ārā, bet siltums istabā. Bērni bija iesaukti iekšā; viņu āra drēbes pēc sniegā pavadītās dienas garodamas žāvējās virtuvē. Mājinieki bija satupuši pie televizoriem. Šajā janvārī sniega bija tik daudz, ka tas vairs nešķīta nekas neparasts. Skolas autobuss, ko viņš bija panācis uz galvenās ielas, izskatījās pavisam tukšs – kā spoku kuģis. Vienīgie, kam viņš bija pagājis garām, bija pāris fanātisma apsēsto, kas devās uz pabu. Sānielā valdīja dīvains klusums. Sniegs apslāpēja to dažu mašīnu troksni, kas bija uzdrošinājušās stāties pretī putenim. Viņš jutās kā pēdējais uz zemes palikušais cilvēks.

Cīņā pret vēju pieliecis galvu, viņš gandrīz pagāja garām savam galamērķim. Pēdējā mirklī aptvēris misēkli, viņš strauji iemetās blakus esošā daudzdzīvokļu nama kāpņu telpā un, nobraucīdams sniegu no sejas, dziļi ievilka elpu.

Kāpjot augšup pa kāpnēm, viņš prātā vēlreiz pārcilāja visu dienu plānoto. Viņš bija nostājies uz ceļa, kas ved uz nekurieni. Varbūt šodien jau bija par vēlu sākt domāt par to, kā paglābt savu nākotni, bet labāk vēl nekā nekad. Un viņš bija atradis kādu veidu. Varbūt pat vairākus.

Tas nebūs viegli. Un citi to varētu nesaprast. Tomēr viņš bija pelnījis ko labāku par to, kas viņam bija.

Šovakar bija pienākusi atmaksas stunda.

1

Tas iesākās nelāgi, un kļuva aizvien sliktāk. Sniegavētras, streiki, neapglabāti miroņi, strāvas pārrāvumi, terorisma draudi un *Showaddywaddy* dziesmu izlase labāko ierakstu topa galvgalī. 1979. gads bija nepārtrauktu katastrofu virkne. Citāds skatījums varēja būt vienīgi žurnālistiem, un tāda bija arī Alija Bērnsa. Viņas amata brāļiem un māsām sliktas ziņas nepārprotami bija izdevība, kas klauvē pie durvīm.

Pa vilciena logu Alija Bērnsa noraudzījās nebeidzamajā apkārtnes baltumā, kurā iezīmējās vienīgi telekomunikāciju stabi. Vienā pusē, kas bija paglābta no vēja brāzmu sviestajām sniega vērpetēm, tiem brīnumainā kārtā bija izdevies palikt tumšiem. Sliežu ceļā sapūsto kupenu sagūstīts, vilciens bija apstājies pusceļā un tagad nekustēja ne no vietas. Alija paraudzījās uz Deniju Salivanu. – Kā tas tā nākas, ka Skotijā ziema allaž visu apstādina?

Viņš iespurdzās. – Varam sajusties kā Agatas Kristi “Austrumu ekspresi”. Iestiguši sniegā.

– Tikai pie mums nav notikusi slepkavība, – Alija piezīmēja.

– Nujā, tās gan pietrūkst.

– Un tāpat arī greznības. Un kokteiļu. Un Alberta Finija¹ ar matu tīkliņu uz galvas.

---

¹ Erkila Puaros lomas atveidotājs pēc Agatas Kristi darba motīviem uzņemta filmā. (*Šeit un turpmāk – tulk. piez.*)

Denijs saviebās. – Tu vienmēr atradīsi, kur piesieties. Varētu domāt, ka sēdi pie teksta redaktora galda un ņemies ar maniem komatiem un nepareizi lietotajiem savrupinājumiem.

Alija iesmējās. – Es pat nezinu, kas tas savrupinājums tāds ir. Un šaubos, vai to zini arī tu.

– Kādreiz zināju, ja tas skaitās.

Tad abi atkal ieslīga klusumā. Gada otrajā dienā viņi nejauši bija satikušies uz aukstā Heimārketas stacijas perona, kad, sagaidījuši Jauno gadu kopā ar ģimeni, visi atgriezās darbā. Bija daudz kolēģu, no kuriem Alija izvairoties slēptos aiz laternu staba, bet pret Deniju viņai laikam bija vismazāk iebildumu. Ja arī sirdī viņš tomēr bija seksists, rasists vai kādas sektsas piekritējs, tas tika ļoti prasmīgi slēpts. Turklāt nebija noliedzams fakts, ka, pavadījusi tik daudz laika kopā ar vecākiem, viņa izmisīgi vēlējās sarunāties ar kādu no savas pasaules. Vistuvāk tai viņa bija tikusi, šķirstot šīgada pirmo laikrakstu, kura vāks vēstīja par Starptautisko bērnu gadu, briestošo kravas mašīnu vadītāju streiku un atlaidēm *Frasers'* veikalā.

Viņa bija satikusies ar dažām skolas biedrenēm ciema pabā, bet tas neizvērtās par ko iepriecinošu. Sarunas, iesākušās stīvi un neveikli, vēlāk pievērsās visai ērtajām kopīgajām atmiņām, bet tad iestrēga strupceļā, jo tika apspriesti ļaudis, kurus Alija neatcerējās vai nebija satikusi. Pēdējie pāris gadi, šķiet, bija izveidojuši plaisu starp viņu un senajām paziņām.

Kad, uzsākot braucienu uz Glāzgovu, vilciens bija pametis Kērkodiju, Alija izjuta atvieglojumu. Viņa bija rātņi pamājusī uz sniegotā perona stāvošajiem vecākiem. Abi bija atveduši viņu no astoņas jūdzes attālumā esošā kādreizējā kalnraču ciema Īstvimsas, kur viņa bija uzaugusi, un Alija prātoja, vai arī viņi jūtas atviegloti.

Viņiem nebija, par ko runāt. Un tas radīja milzu diskomfortu, kad vien Alija atgriezās mājās. Viņa palēnām sāka atjaust, ka tā bijis vienmēr. Tikai senākos laikos saziņas trūkumu nomaskēja

ikdienas darbi, viņas skolas gaitas, dalība gaidu apvienībā, boulinga klubā, sieviešu ģildē un hokeja komandā.

Tad Alija bija devusies studēt un it kā pārcēlās uz citu planētu. Kembridžā viss bija šķitis svešs. Valodas akcents, ēdiens, dzīves mērķi, nodarbes. Bet drīz vien viņa pie visa pierada. Jo uzskatīja, ka beidzot ir atradusi savējos. Trīs gadi pagāja ātri, un Alija bezceremoniāli tika pamesta likteņa varā.

Tagad, pēc divu gadu prakses Anglijas ziemeļaustrumos, viņa bija atpakaļ Skotijā. Tas nebūt neatbilda viņas plāniem. Alija bija mērķējusi uz Flitstritu un kādu nacionālo laikrakstu. Bet ziņu redaktors viņas pēdējā prakses vietā bija vecs pudeles brālis līdzīga izdevuma redaktoram Glāzgovā. Tas bija nacionālais laikraksts, ja skotus uzskatīja par nāciju. Neliels virsraksts vēstīja: “Katrs otrais pieaugušais Skotijā lasa *Daily Clarion*”. Biroja jokupēteri piebilda: “Jo pirmais neprot lasīt.” Tika izmantota pazišanās; viņai izteica piedāvājumu. Un viņa nevarēja atteikties.

Alijas rīcībā bija bijuši pieci gadi, kad pietiekami lielā attālumā dēļ viņai bija iespēja samazināt vecāku apciemojuma reizes līdz minimumam. Bet tagad viņa vairs nevarēja izvairīties no ierašanās mājās zīmīgos datumos. Dzimšanas dienās. Ģimenes svinībās. Un kā jau Skotijā – uz Jaungada sagaidīšanu.

Tas nozīmēja trīs vakarus ar nebeidzamiem svētku raidījumiem un mūzikliem – “Oliver!”, “Mana skaistā lēdija”, “Sešu pensu pusīte”. Viņa bija gribējusi skatīties “Dzīvokli” ar Džeku Lemonu un Šērliju Makleinu, bet pēc tam, kad māte izlasīja laikrakstā publicēto anotāciju, filma nekavējoties tika izslēgta no dienas kārtības. Alija nevēlējās gremdēties mokošajās atmiņās, tāpēc noprasīja: – Kāds bija tavs Jaungads?

Denijs pasmīkņāja. – Kā visi citi, ko vien spēju atcerēties. Mums ir vislielākais dzīvoklis, un tā nu visi sarodas tur. Tētim ir piecas māsas – Mērija, Ketija, Terēza, Bērnija un Senga.

– Tavu tanti sauc Senga? – Alija iesmējās. – Nopietni? Man likās, ka Senga ir tāds joku vārds.

– Nē, tas ir vārds “Agnese”, izlasīts no otra gala. Tanti nokristīja par Agnesi, bet visi viņu dēvē par Sengu. Viņai vienalga, ka tik nesauc par Agiju.

– Skaidrs. Un visas piecas tantes bija klāt?

Denijs pamāja. – Piecas tantes, četri tēvoči un pulciņš brālēnu un māsīcu.

– Tēvoči ir tikai četri?

– Jā, tēvocis Pols gāja bojā savā darba vietā. Lītas muitas noliktavā viņam uzkrita viskija muca. – Viņš novaikstījās. – Tētis apgalvo, ka vainīgs varēja būt arī lielais viskija daudzums tēvoča vēderā.

– Tad jau jums bija plašas svinības.

– Tā gan. Kā jau katru gadu. Katra no tantēm gatavo savu meistardarbu. Terēza baznīcā aizņemas lielo katlu un vāra lielo lēcu zupu. Mērija taisa galerta rituļus, Ketija cep labākās desiņas Edinburgā, mamma gatavo viltoto zaķi, Bērnija ierodas ar augļu maizi, ko neviens neēd, un veikalā pirktiem smilšu cepumiem, bet Senga vāra īrisa konfektes.

– Sasodīts, tas nu gan ir mielasts! – Denijs nebūt neizskatījās pēc tāda, kas būtu iecienījis tradicionālos skotu ēdienus. Viņš bija slauks un lokans kā kurts, ar augstiem vaigukauliem, šauru degunu un asu zodu kā viduslaiku askētam. Vien mazliet pāri apkaklītei krītošās matu cirtas vērtā viņu piederīgu šodienai.

Viņš pasmaidīja. – Bez jokiem, mājā ir tik daudz ēdamā, ka varētu pabarot vai pusi Gorgijas. Bet dzeramā pietiktu, lai atvērtu bāru.

– Un ko jūs darāt? Ēdat, dzerat un melšat niekus?

– Nujā, mēs ēdam, dzeram, un tad katrs uzstājas ar savu priekšnesumu. Līdz pienāk laiks ieslēgt televizoru, lai noklausītos gadumijas zvanus. Un tad tētis uzliek *The Corries* plati, un pasākums kļūst krietni skaļāks. Ierodas pat dažī no kaimiņiem.

– Izklausās pēc pašaisardzības!

Denijs paraustīja plecus. – Viss beidzas uz draudzīgas nots. Un kā gāja tev?

Alijai atbildēšana uz jautājumu tika aiztaupīta, jo durvis vagona galā atvērās un pa tām iespraucās konductors, apkrāviens ar segām, ko, virzīdamies pa eju, izdalīja nedaudzajiem pasažieriem. – Kādu brīdi mums būs jāstāv, – viņš drūmā balsī paziņoja. – Mēs gaidām sniega tīrītāju no Folkērkas, un, kā man teica, tas tik drīz neieradīsies. Apsildes sistēma diemžēl nedarbojas, bet varam piedāvāt segas.

Konductors izsniedza katram raupju pelēkas krāsas izstrādājumu, kas drīzāk derētu zirgiem, ne cilvēkiem. Alija apņēma segu sev apkārt un sarauca degunu, sajūtot pretkožu līdzekļa dvaku.

– Vai tev salst? – apjautājās Denijs.

– Ne pārāk. Bet, tā kā apkures nav, mēs ātri vien zaudēsim ķermeņa siltumu.

Viņš uzmeta viņai skatienu no pretējā sola. – Ja apsēdīsies man blakus, mēs varētu dalīties ar segām. Un savu siltumu. – Pūsis labsirdīgi pasmaidīja. – Man nav nekādu slēptu nodomu. Es tikai rūpējos par sevi. Paskaties – no manis taču nekā daudz nav! Un es nepanesu aukstumu.

Nevarēja noliegt, ka Denijs ir silti sagērbies. Pārgājiena zābaki, velveta bikses, kuru gali bija sabāzti biežās vilnas zeķēs, rupja adījuma džemperis ar augsto apkakli un pamatīgs mētelis. No tā kabatas rēgojās vilnas cimdi un cepure. Alija nevarēja iedomāties nevienu citu, kurš tik rūpīgi nodrošinātos pret aukstumu. Pat ne savu vectēvu, kurš vienmēr mēdza uzturēties svaigā gaisā, lai kāds būtu laiks. Vectēvs mūžu bija pavadījis, strādājot ogļu raktuvēs, tāpēc tas nebija nekāds pārsteigums. – Nu labi, lai notiek, – viņa atteica, notēlodama negribīgu piekrišanu, kaut patiesībā lielu iebildumu nebija. Denijs, iespējams, bija vienīgais vīrietis ziņu nodaļā, no kura nestarāja plēsonīga aura. Tiesa

gan – lai tu būtu labs reportieris, tev jāpiemīt plēsoņas instinktiem, bet cilvēkam ir jāzina, kad tādus nolikt pie malas.

Alija pārsēdās uz pretējo solu. Pēc neilga brīža viņi no abām segām bija izveidojuši dubultu pārklāju, kur ietīties.

– Kurā maiņā tev jāstrādā? – Alija noprasīja.

– Rīt pa dienu. Un tev?

Viņa saviebās. – Man šovakar paredzēta naktsmaiņa. Ja tas sasodītais sniega tīrītājs drīz neparādīsies, man būs lielas nepatīkšanas.

– Tev vēl ir laiks. Pulkstenis ir tikai nedaudz pāri trijiem. Un, ja arī nokavēsies, nebūsi tāda vienīgā. Tu strādā pie kāda noteikta temata? – Denijs runāja ar tādu nepiespiestību, kas rosināja turpināt sarunu.

– Gaidīšu, kad parādīsies kādas ziņas. Tu jau zini, kā tas ir naktsmaiņā. Un tu pats?

Denijs pasmaidīja. – Esmu ticis pie kaut kā liela, kam nepieciešama izmeklēšana. Strādāju jau vairākas nedēļas – brīžos, kad nedzenos pa pēdām neatliekamās palīdzības mašīnām. Padzirdēju šo to no kāda, kurš pat nezināja, ko man izpauž, un no tā laika es cenšos aizrakties līdz saknei. Pārsvarā savā brīvajā laikā. Tādiem ierindniekiem kā tu vai es šādi stāsti nav paredzēti. Mums tie jānodod ziņu nodaļā, kur viss nonāk pie kāda no dūžiem. Kaut arī paveicam visu melno darbu, zem raksta mūsu vārdus tā arī neieraudzīsim.

Tā bija taisnība. Bija vesela grupa darbinieku ar tituliem – kriminālkorespondents, galvenais reportieris, izglītības lietu apskatnieks, tiesu korespondents un pusducis vēl citu. Kad kāds no padotajiem atklāja ko nozīmīgu, materiālu nekavējoties pārņēma viens no augstāk minētajiem, kura pārziņā bija konkrētais temats.

– Kā tev izdevās palikt pie šī temata?

– Es vēl nevienam neesmu par to teicis, – Denijs atzinās.

– Turēšos pie tā tik ilgi, līdz būs jau par vēlu, lai kāds man ko atņemtu. Bet materiāls ir īsts dinamīts.

Alija sajuta nelielu skaudību. Bet tas nebija nekas pret Deniju vērsts. Drīzāk alkas pēc kādas nozīmīgas tēmas sev pašai. – Par ko ir runa? Un kad raksts būs gatavs?

– Drīz. Man vēl jātiek pie pēdējā puzzles gabaliņa. Nākamajā garajā nedēļas nogalē man jāveic neliels ceļojums uz dienvidiem un jāsameklē trūkstošā informācija.

Tad jau nebūs ilgi jāgaida. *Clarion* darbinieki strādāja četras garās maiņas nedēļā; šāda kārtība deva viņiem piecas brīvdienas pēc kārtas ik pēc trim nedēļām. Alija vēl nebija atradusi piemērotāko veidu, kā izmantot šo laiku, lai gan līdz brīdim, kad iestājās ziema, viņai bija iepatikušās pastaigas kalnos. Tagad viņa gatavojās pirkt dzīvokli – tas pavēra bezgalīgas iespējas nodoties iekārtošanas darbiem. – Man prieks par tevi. Ja vajadzīga palīdzība...

Atkal grabēdamas vērās durvis. Šoreiz vilciena pavadonim bija satraukumā piesarkusi seja. – Vai starp jums nav ārsta? – Viņš izmisīgi lūkojās apkārt. – Vai varbūt šeit ir medmāsa?

Pirms kāds paguva atbildēt, gaisu pāršķēla sievietes kliedziens. – Es tevi nogalināšu, tu bendesmaiss!

2

Alija, muti iepletusi, pielēca kājās. Viņi ar Deniju saskatījās un, neteikuši ne vārda, metās uz durvīm. Tuvodamies pavadonim, Denijs skaļi paskaidroja: – Esmu apmācīts sniegt pirmo palīdzību. – Alija tajā brīdī paspraucās viņam garām. Uz trīsvietīgā sola gulēja sieviete. Viņas treniņbikses bija novilkas līdz potītēm, un gar ciskām ritēja asinis, sūkdamās raupjajā sēdekļa pārvalkā. Viņai līdzās stāvēja vīrietis ar neizprotamā grimasē savilktām lūpām. Alija apstājās.

Viņas pirmā doma bija, ka sieviete ir nežēlīga uzbrukuma upuris. Bet tad Alija pamanīja gulošās bālgano, izspīlēto vēderu. – Viņa dzemdē, – kāds sacīja. Tas bija skaidrs arī bez šiem vārdiem.

Denijs pienāca pie gulošās sievietes. – Esmu apmācīts pirmās palīdzības sniedzējs, – viņš sacīja vīrietim, kurš paspēra dažus nedrošus soļus sānis, mādams ar galvu gluži kā viena no tām modē nākušajām suņu figūriņām, ko vecāki vīri mēdza novietot uz paneļa automašīnas aizmugurē.

Viņiem uzrodoties, sieviete nebija pārtraukusi kliegt, un neizklausījās, ka tuvākajā laikā viņa varētu to izbeigt. Denijs pieliecās, lai redzētu, kas notiek viņai starp kājām, un tad paskatījās uz Aliju. Par spīti viņa pārlicības pilnajai rīcībai, puīša skatienā bija manāmas bažas. – Saņem viņas roku, – viņš teica. – Pamēģini nomierināt.

Satraukta par viņai uzlikto atbildību, Alija pakāpās uz priekšu un satvēra sievietes roku. Tā bija lipīga no sviedriem un asinīm. Viņa vērsās pie vīrieša, kura sejas izteiksme bija kļuvusi žēlabaina. – Kā viņu sauc?

– Dž-dž-dženija, – viņš izstomīja un tad jau stingrākā balsī atkārtoja: – Dženija. Dzemdībām vajadzēja sākties tikai pēc divām nedēļām. – Vīrietis no džinsu kabatas izvilka saņurcītu paciņu ar cigaretēm un aizsmēķēja vienu, dziļi ievilkdams dūmu.

– Mazulim acīmredzot bijuši citi nodomi, – Denijs nomurmināja, izvēstīdamies no mēteļa un uzrotīdams piedurknes.

Alija turēja Dženijas roku un pasniedzās, lai atglaustu viņas biezos, tumšos matus no nosvīdušās sejas. – Viss būs labi, Dženij.

– Pie velna, ko gan tu vari zināt?! – Dženija iesaucās.

– Mans draugs zina, ko dara. – Alija veltīja Denijam lūdzošu skatienu.

– Tieši tā, Dženij. – Viņš nervozi iesmējās. – Es uzaugu līdz ar seriālu “Neatliekamās palīdzības nodaļa numur 10”. Tagad tev nepieciešami daži dziļi elpas vilcieni, dārgā. Es jau redzu mazuļa galviņu, tavs bērniņš ir gatavs ierasties pasaulē. Bet viņam vajadzīga tava palīdzība. Tu nedrīksti cinīties pretī. – Denijs paliecās uz priekšu. Alija negribēja zināt, ko viņš tur dara. Doma par glumajām asinīm un ko nu tur vēl lika vēderam sarauties krampjos.

Viņas skatiens atgriezās pie Dženijas sejas; sievietes acis bija pārgrieztas kā vesternos redzētam pārbiedētam zirgam. – Es zinu, ka sāp, – Alija klusi noteica. – Bet drīz tas būs galā, Dženij. Un tu varēsi turēt savu mazuli rokās. Būsi kļuvusi par māmiņu, un viss šis paliks pagātnē kā slikts sapnis, tici man.

Iekliegdamās Dženija pēkšņi sarāvās konvulsijās, sažņaudzot Alijas roku. – Labi, Dženij, – izdvesa Denijs, nosvīdis tikpat stipri kā dzemdētāja. – Spied vēlreiz. – Un pēc brīža: – Tagad ieelpo, dziļi ieelpo. Jau varu redzēt pleciņu. Un tagad stum, mīlā, tu to vari!

Nākamās divdesmit minūtes pagāja kā murgainā miglā – sviedri un asinis, Dženijas vaidi, Alijas uzmundrinājumi, Denija satrauktie skatieni un vesela rinda topošā tēva izsmēķēto cigarešu. Alija nebeidza atkārtot tik nodrāztās frāzes: “tev lieliski izdodas”, “tu esi liels malacis, Dženij” un “tūlīt viss būs galā”. Viņa redzēja, ka apkārt sanākuši ļaudis, kas noskatās notiekošajā. Un tad vienā mirklī Denija rokās jau bija sārts murskulis un Dženijas vaidiem pa vidu ieskanējās vāri jaundzimušā brēcienu.

– Vareni, tu izcili tiki ar visu galā, – noteica Alija.

– Jums ir dēls! – Denijs smaidot pagriezās pret vīrieti, kurš stāvēja viņam aiz muguras. Ceļiem saļogoties, vīrietis atslīga uz sēdekļa, un viņa acīs sariesās asaras.

– Es mīlu tevi, Dženij, – vīrietis sacīja dobajā, aizsmakušā balsī.

– Pie velna, neieredzu tevi, – nopūzdamās izdvesa Dženija, bet teiktajā vairs nebija saklausāms niknums.

Kāds no pasažieriem bija atnesis divieli. Alija nemainīgi skatījās tikai Dženijai sejā, lai nebūtu jāredz tas, kas notika lejāk. Tad viņa palīdzēja Dženijai piecelties sēdus, pavelkot viņu tuvāk logam, pret ko atspiesties. Un Denijs iedeva jaunajai māmiņai divieli ievistīto mazuli, kurš rauca sejiņu, nonācis nepazīstamajā gaismas, skaņu un sajūtu pasaulē.

Jaunais tēvs pieslējās kājās un pienāca pie Dženijas. Viņš notupās uz ceļiem un noskūpstīja vispirms dēlu un tad jauno māmiņu. – Tu esi nepārspējama, Dženij. Es mīlu tevi. Vai kļūsi par manu sievu?

Dženija nomērīja viņu ar skatienu, un Alija uz mirkli ieraudzīja tērauda cietumu viņas nogurušajās acīs. – Pie joda, Stīvij! Ja būtu zinājusi, kas vajadzīgs, lai tu man izteiktu bildinājumu, es jau sen būtu ļāvusi iestāties grūtniecībai.

Denijs pieliecās un pačukstēja Alijai: – Brīnišķīgs teiciens, labi noderētu par apakšvirsrakstu. – Un, pamanījis viņas pārsteigto seju, turpināja: – Šī notikuma apraksts izpelnītos uzmanību, varbūt pat radītu sensāciju.

– Ja tā, tas ir tavs stāsts. Tu palīdzēji nonākt pie laimīga iznākuma.

Denijs papurināja galvu. – Šī ir sieviešu tēma. Tu taču zini, ko nodaļā teiktu.

Viņam bija taisnība. Alija pamazām pierada pie kroplīgās loģikas tēmu sadalē. Bija vajadzīgi gadi, lai sieviešu kārtas žurnālistes kaut ar puspēdu varētu ielauzties kāda nacionālā tabloīda ziņu nodaļā. Tomēr pēdīgi bosiem bija ataususi gaisma, ka daži raksti tikai iegūst, ja pie tiem ķeras sieviete. Alija pilnībā saprata, ar kādu nolūku viņa bija nolīgta. Taču tas nenozīmēja, ka viņai jāizmanto savas priekšrocības. – Tu pieņēmi šīs sasodītās dzemdības! – viņa protestēja.

Denijs nelaimīgi paraudzījās uz savām asiņu notrieptajām rokām, džemperu un biksēm. – Tā gan. Un ar to man ir gana. Tu zini, kādas muļķības man nāksies uzklauzīt birojā, kad tur parādīšos. “O, vecmāte!” – it kā es būtu nonācis kādā komēdijseriālā. Piedevām viņiem vēl iegribēsies kādu attēlu ar notikuma vietā bijušo reportieri, un tas varētu sabojāt manas iespējas veikt slepenu izmeklēšanu. Kad būšu pabeidzis savu rakstu, man pavērsies izdevība strādāt pie lieliem pētnieciskiem darbiem. Jāraksta ir tev, Alij, bet jāpiemin tikai tas, ka notikuma varonis bija kāds noslēpumains cilvēks, kurš atteicās nosaukt savu vārdu.

– Ko? Lai mani izlamā, ka nāku ar nepilnīgu stāstu?

Denijs pārlaida skatienu apkārt stāvošajiem un pamanīja vilciena pavadoni, kurš ieturēja piesardzīgu distanci no apsveicējiem, kas drūzmējās ap jauno ģimeni. Un devās pie viņa. – Esmu *Clarion* reportieris.

Pavadonis pakāpās atpakaļ. – Es nekad neko sliktu neesmu izdarījis, – viņš pasteidzās paziņot.

– Nē, draugs, neviens negrasās tev kaut ko pārnest. Šķiet, ka mēs piesaistītu pārāk lielu uzmanību, ja publicētu rakstu, kā es šajā sniegā iestīgušajā vilcienā palīdzu nākt pasaulē mazulim.

Bet ko tu teiktu, ja stāsts būtu par tevi? Tu kļūtu par dienas varoni. Nevar taču noliegt, ka tu ieradies meklēt palīdzību, vai ne tā?

Pavadonis izskatījās apjucis. – Bet visi šie cilvēki redzēja, kā bija īstenībā.

– Viņi ātri to aizmirsīs un stāstīs saviem draugiem vien to, ka bijuši liecinieki bērna piedzimšanai vilciena vagonā. Te ir arī mana kolēģe, – viņš norādīja uz Aliju, – viņa uzrakstīs šo rakstu. Dženijai un Stīvijam noteikti ir vienalga, kam tiek slava. – Alijai bija jāatzīst, ka Denija smaids bija apburošs.

– Nu, es nezinu... – pavadonis svārstījās.

– Tu pat varētu tikt pie kādas prēmijas vai varbūt paaugstinājuma. – Denijs vērsās pie Alijas. – Tev ir fotoaparāts?

Viņa pamāja. – Somā. – Alijai vienmēr bija līdzī viņas kompaktais *Olympus Trip 35*; viņas pirmais šefredaktors bija iemācījis nekad neiziet no mājas bez tā. “Kad tev ļoti vajag, līdzās nekad nav neviena nolādētā fotogrāfa!” viņš tika teicis.

– Aši sadabū to, – Denijs mudināja. – Viņi gribēs fotoattēlus.